

Työttömyyskatsaus elokuu 2018

Artikkeli 17/2018

Artikkeli 17/2018

Kirjoittaja: Heikki Taulu, ekonomisti, Akava

Avainsanat: työllisyys, työttömyys

Päivämäärä: 23.8.2018

Yhteenveto

Korkeakoulututkinnon suorittaneiden työttömien määrän väheneminen on hidastunut. Korkeakoulutettuja työttömiä oli vuoden 2018 heinäkuun lopussa yhteensä 46 219. Vähennystä vuotta aiempaan verrattuna tuli 6 274 henkilöä eli 12,0 prosenttia. Työttömien määrä kasvoi kesäkuuhun verrattuna, mutta tämä on normaalia kesäajan kausivaihtelua eikä tarkoita työttömyyden lisääntymistä.

Akava julkaisee kuukausittain työttömyyskatsauksen. Katsauksessa avataan korkeakoulutettujen työttömyyslukuja. Luvut perustuvat TEM:in työnvälitystilastoihin.

Akava Works

Akavan tiedontuotanto toimii nimellä Akava Works.

Akava Works tarjoaa monipuolisesti tietosisältöjä raportteina, selvityksinä ja tutkimuksina. Tavoitteenamme on lisäksi herättää yhteiskunnallista keskustelua erityisesti akavalaisille tärkeistä ja ajankohtaisista aiheista. Akava Works -sisällöt eivät ole Akavan virallisia kannanottoja.

Työttömyyskatsaus elokuu 2018

Artikkeli 17/2018

1. Korkeakoulutettujen työttömien määrän vähentyminen hidastunut hieman

Korkeakoulututkinnon suorittaneiden työttömien¹ määrä jatkaa vähenemistään, mutta edelleen hieman hidastuneesti. Korkeakoulutettuja työttömiä oli vuoden 2018 heinäkuun lopussa yhteensä 46 219. Vähennystä vuotta aiempaan verrattuna tuli 6 274 henkilöä eli 12,0 prosenttia. Työttömistä alemman korkeakoulututkinnon suorittaneita oli 22 849 (muutos vuoden aikana -12,8 %) ja ylempään 21 899 (-10,8 %). Tutkija-asteen koulutuksen suorittaneita oli työttömänä 1 471 (-15,2 %).

Kaikkiaan heinäkuun lopussa työttömiä työnhakijoita oli Suomessa 272 964, joka on 13,4 prosenttia vähemmän kuin vuotta aikaisemmin.

Kaikki	2017/7	2018/7	Muutos,	
			lkm	Muutos, %
Perusaste	76 045	65 712	-10 333	-13,6
Keskiaste	150 247	129 675	-20 572	-13,7
Alin korkea-aste	20 679	17 584	-3 095	-15,0
Korkeakoulutetut:				
Alempi korkeakouluaste	26 215	22 849	-3 366	-12,8
Ylempi korkeakouluaste	24 543	21 899	-2 644	-10,8
Tutkijakoulutus	1 735	1 471	-264	-15,2
Korkeakoulutetut yhteensä	52 493	46 219	-6 274	-12,0
Kaikki työttömät yhteensä	315 101	272 964	-42 137	-13,4

¹Lähde: TEM, työnvälitystilasto; työttömät työnhakijat, ei lomautettuja.

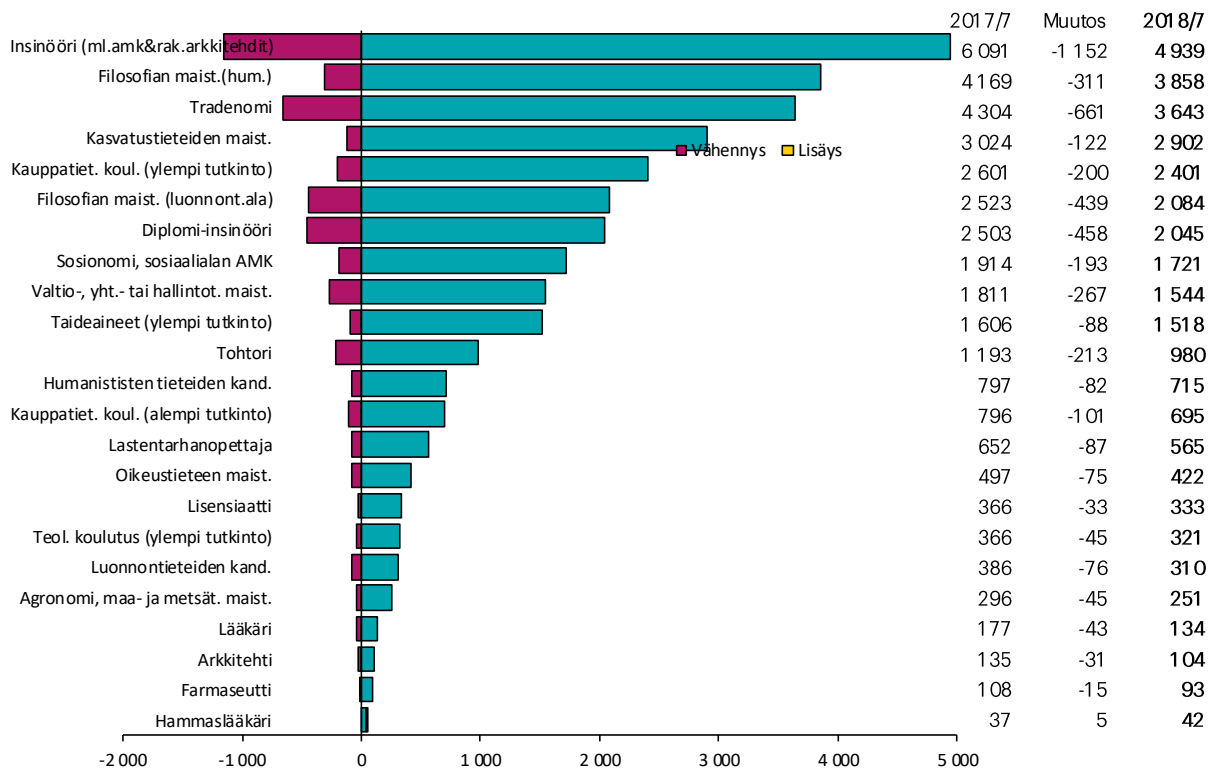
Korkeakouluista vastavalmistuneiden² työttömien määrä on myös laskusuunnassa. Työttömänä oli vuoden 2018 heinäkuun lopussa 3 838 korkeakoulusta vastavalmistunutta. Tämä on 4,8 prosenttia vähemmän kuin vuoden takaisessa tilanteessa. Vastavalmistuneiden työttömien määrä kaiken kaikkiaan oli heinäkuun lopussa 15 935 henkilöä (-7,6%).

Vastavalmistuneet	2017/7	2018/7	Muutos,	
			lkm	Muutos, %
Perusaste	250	286	36	14,4
Keskiaste	12 604	11 361	-1 243	-9,9
Alin korkea-aste	320	405	85	26,6
Korkeakoulutetut:				
Alempi korkeakouluaste	2 092	1 958	-134	-6,4
Ylempi korkeakouluaste	1 850	1 825	-25	-1,4
Tutkijakoulutus	88	55	-33	-37,5
Korkeakoulutetut yhteensä	4 030	3 838	-192	-4,8
Kaikki työttömät yhteensä	17 239	15 935	-1 304	-7,6

Työttömien määrä laskee hammaslääkäreitä lukuun ottamatta kaikilla akavalaisilla koulutusaloilla. Työttömien määrä kääntyi laskuun useimmilla akavalaisilla koulutusaloilla vuoden 2016 syksystä alkaen ja vuoden 2017 kesään mennessä työttömien määrä oli laskusuunnassa lopuillakin koulutusaloilla. Työttömien määrän vähenemisnopeus nousi vuoden 2017 aikana ennätyslukemiin ja hyvä kehitys työttömyydessä on jatkunut myös vuoden 2018 aikana. Tällä hetkellä näyttää siltä, että vähentymisnopeuden maksimi olisi saavutettu ja työttömyyden väheneminen on hidastunut viimeksi kuluneiden kuukausien aikana.

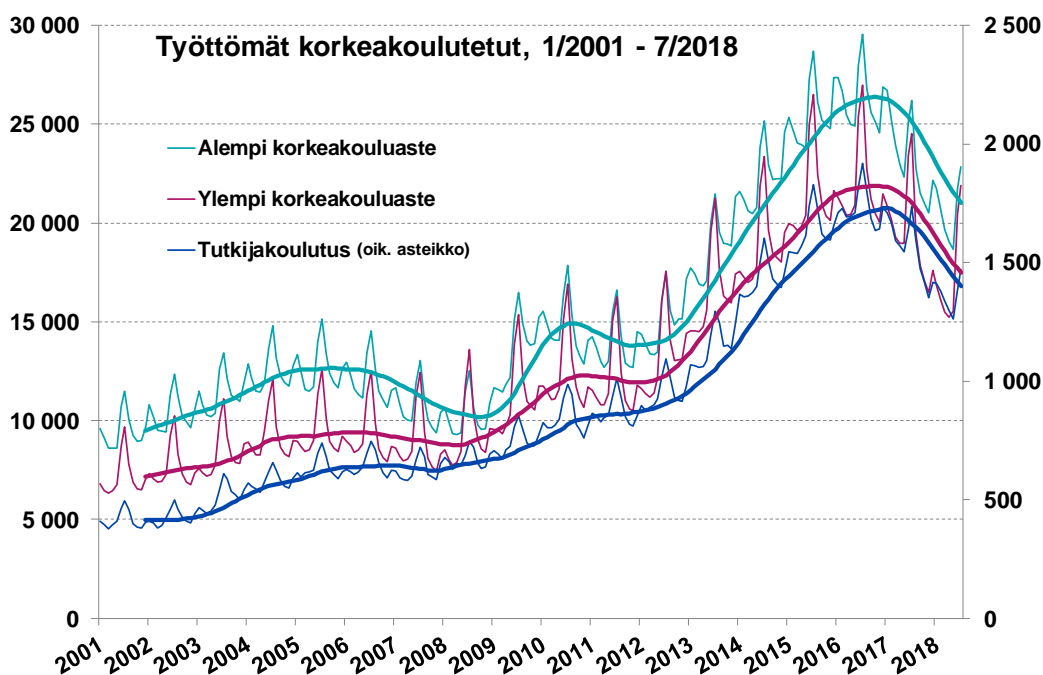
² Vastavalmistunut on suorittanut korkeakoulututkinnon alle vuosi sitten. Erityisesti kesäkuukausina vastavalmistuneiden tilastoissa voi olla poikkeuksellisen suuria muutoksia.

Kuvio: Työttömien määrä ja määrän muutos edellisvuoteen verrattuna erällä akavalaisilla koulutusaloilla.

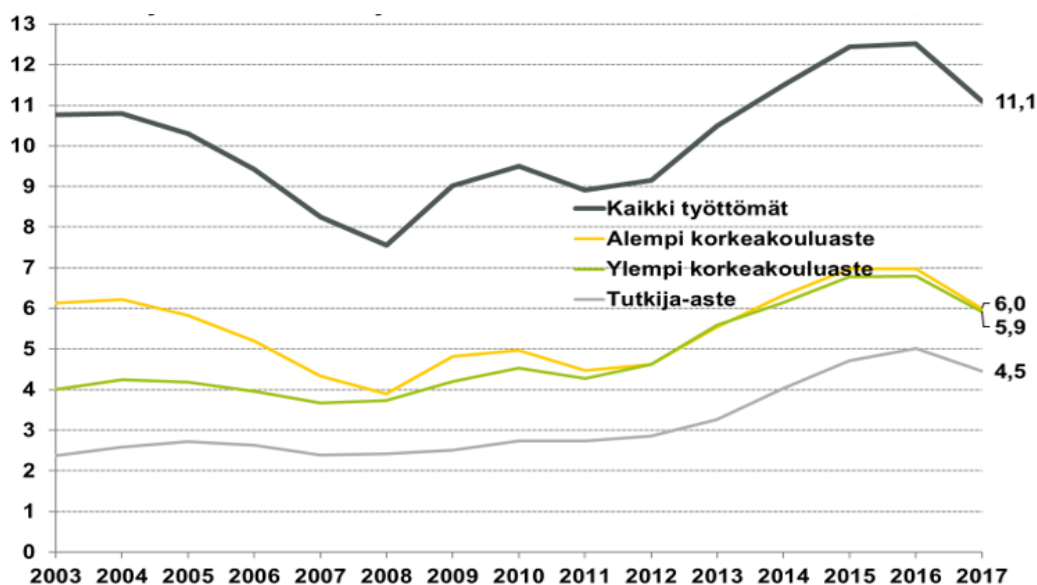
Heinäkuun 2018 lopussa oli työttömänä 4 939 insinööriä (muutos vuoden aikana -18,9 %), 3 858 filosofian maisteria (humanistiset tieteet) (-7,5 %), 3 643 tradenomia (-15,4 %), 2 902 kasvatustieteen maisteria (-4,0), 2 401 kauppätieteistä ylempään korkeakoulututkinnon suorittanutta (-7,7 %), 2 084 filosofian maisteria (luonnontieteet) (-17,4 %) ja 2 045 diplomi-insinööriä (-18,3 %).

Kuvio: Työttömät korkeakoulutetut 2001–2018

Korkeakoulutettujen työttömien määrän kasvu alkoi vuonna 2008 ja se jatkui vuoden 2016 loppuun saakka, jonka jälkeen alkoi lasku. Viime vuosikymmenen vaihteeseen verrattuna työttömien määrä on lähes kaikilla Akavan jäsenliittojen edustamilla koulutusaloilla edelleen suurempi. Vuodesta 2008 vuoteen 2017 korkeakoulutettujen työttömien määrä 2,5-kertaistui finanssikriisistä alkaneen heikon taloussuhdanteen aikana. Voimakkain työttömyyden kasvuvaihe korkeakoulutetuilla alkoi vuonna 2012, taantumän toisessa vaiheessa.

Kuvio: Työttömien osuus työvoimasta eri koulutusasteilla 2003-2017, %

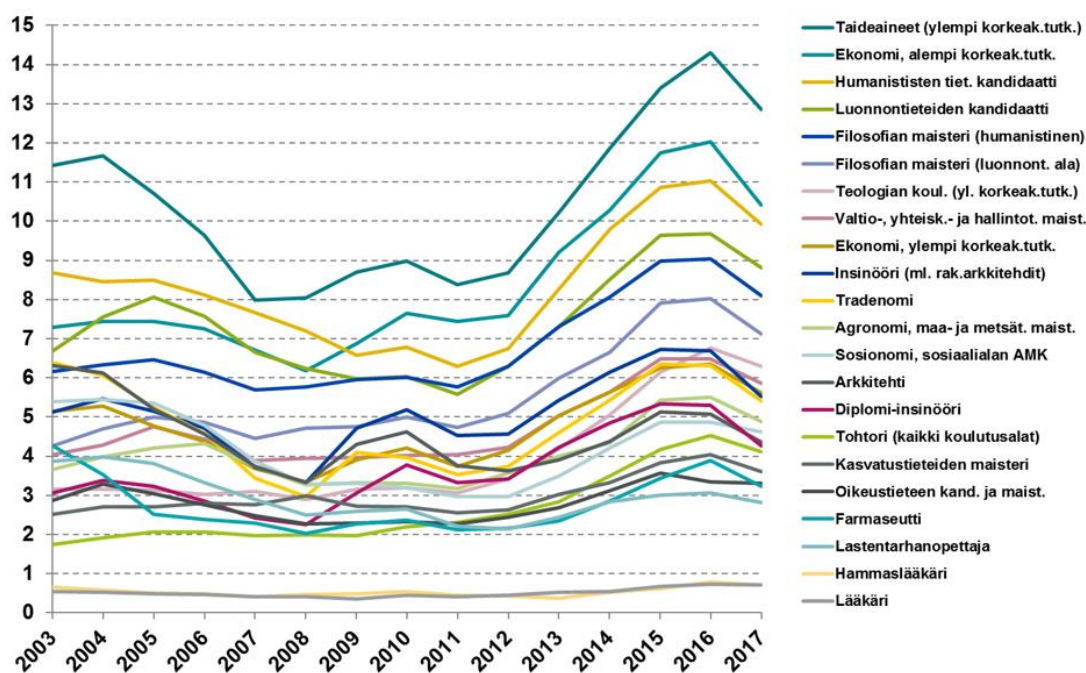

Suhteellisessa tarkastelussa eli verrattaessa työttömien määrää kunkin koulutusasteen työvoiman määrään, korkeakoulutettujen tilanne on parempi. Pelkistetysti sanottuna: mitä korkeampi koulutus, sitä pienempi riski olla työttömänä. Laskelman³ mukaan vuonna 2017 työttömien työnhakijoiden osuus korkeakoulutetusta työvoimasta oli 5,9-6,0 prosenttia. Tutkija-asteella osuus oli 4,5 prosenttia. Koko työvoiman osalta työttömien osuus oli 11,1 prosenttia.

2. Työttömien osuudet työvoimasta akavalaisilla aloilla

Akavalaisilla aloilla työttömien osuus työvoimasta alkoi kasvaa erityisen voimakkaasti vuoden 2012 jälkeen. Ensimmäinen hyppäys työttömyydessä tapahtui vuosina 2009–2010 finanssikriisin aiheuttaman taloustaantumun seurauksena. Muutokset työttömyydessä ovat tapahtuneet lähes kaikilla aloilla suurin piirtein samaan aikaan, mutta muutosten suuruudessa on isoja eroja.

Kuvio: Työttömien osuus työvoimasta akavalaisilla koulutusaloilla, %

³ Laskelmassa työttömien työnhakijoiden määrää tarkasteluvuonna verrataan kyseisen koulutusasteen tutkinnon suorittaneen työvoiman kokonaismäärään edellisvuoden lopussa. Työttömien määränä käytetään vuosikeskiarvoa, joka on laskettu työministeriön työnvälitystilaston kuukausitiedoista. Mukana ei ole lomautettuja. Työvoiman määrä perustuu Tilastokeskuksen koulutusrekisterin tietoihin.

Työttömien osuus työvoimasta on suurin taideaineissa sekä vanhoissa alemmissa korkeakoulututkinnoissa ekonomeilla, humanistisilla ja luonnontieteellisillä aloilla. Näillä aloilla työttömien osuus on ollut lähes koko tarkastelujakson ajan muita aloja korkeammalla.

Edellisistä erityisesti taideaineiden sekä filosofian maistereiden (humanistiset tieteet) tutkinnon suorittaneiden työvoiman määrä (työlliset ja työttömät yhteensä) on ollut tarkastelujaksolla voimakkaassa kasvussa. Luonnontieteellisen alan filosofian maistereiden määrä on kasvanut vähemmän. Vanhoista tutkinnoista ekonomien (alempi korkeakoulututkinto) määrä on vähentynyt huomattavasti ja humanististen ja luonnontieteellisten alojen kandidaattien määrä on muuttunut vain vähän.

Kaiken kaikkiaan korkeakoulututkinnon suorittaneen työvoiman määrä on ollut pitkään kasvusuunnassa. Alemman korkeakouluasteen tutkintojen määrä on kasvanut nopeammin kuin tutkija-asteen, joka puolestaan on kasvanut nopeammin kuin ylemmän korkeakouluasteen.